

Львівський національний університет імені Івана Франка
Філологічний факультет
Кафедра загального мовознавства

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Декан філологічного
факультету

С.М.Пилипчук

“30” серпня 2019 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ФІЛОСОФІЯ МОВИ

галузі знань	<u>03 Гуманітарні науки;</u> <u>01 Освіта/Педагогіка</u>
спеціальності	<u>035 Філологія;</u> <u>014 Середня освіта</u>
спеціалізації	<u>035.01 Українська мова та література;</u> <u>035.03 Слов'янські мови та літератури</u> <u>(переклад включно);</u> <u>014.01 Українська мова і література</u>
факультет	<u>філологічний</u>

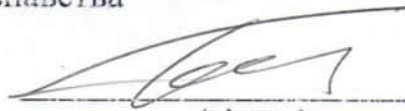
Робоча програма навчальної дисципліни «Філософія мови» для студентів за спеціальностями 035 Філологія; 014 Середня освіта, спеціалізаціями 035.01 Українська мова та література, 035.03 Слов'янські мови та літератури (переклад включно), 014.01 Українська мова і література. – Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2019. – 16 с.

Розробник: Бацевич Ф.С., завідувач кафедри загального мовознавства,
докт. філол. наук, професор

Робоча програма розглянута на засіданні кафедри загального мовознавства.

Протокол від “30” серпня 2019 року № 1.

Завідувач кафедри загального мовознавства

(підпис)

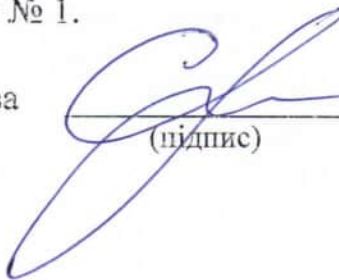
(Бацевич Ф.С.)

“30” серпня 2019 року

Затверджено Вченою радою філологічного факультету.

Протокол від “30” серпня 2019 року № 1.

Голова

(підпис)

(Пилипчук С.М.)

“30” серпня 2019 року

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		<u>денна форма навчання</u>	
Кількість кредитів – 3	<u>Галузі знань:</u> 03 Гуманітарні науки; 01 Освіта/Педагогіка	За вибором студента	
	<u>Спеціальності:</u> 035 Філологія; 014 Середня освіта		
Модулів – 2	<u>Спеціалізації:</u> 035.01 Українська мова та література; 035.03 Слов'янські мови та літератури (переклад включно); 014.01 Українська мова і література	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 2		4-й	
Індивідуальне науково-дослідне завдання _____ (назва)		Семестр	
Загальна кількість годин - 90		7-й	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 3 самостійної роботи студента – 6	<u>Освітньо-кваліфікаційний рівень:</u> Бакалавр	30 год.	
		Практичні, семінарські	
		-	
		Лабораторні	
		-	
		Самостійна робота	
		60 год.	
		Індивідуальні завдання:	
Вид контролю: залік			

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – 1:2

для заочної форми навчання –

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета курсу – ознайомлення слухачів з найважливішими поняттями ФМ, концепціями та гіпотезами онтології мови, які опрацьовуються лінгвофілософами. Вирішення цих проблем вимагає звернення до низки філософських, теологічних та лінгвістичних проблем і понять, зокрема, платоністичного та неоплатоністичного розуміння мови, сутності ісихазму (паламізму) та його рецепції у східних слов'ян; таких понять сучасної лінгвістики, як ім'я, предикат та егоцентричні слова; деяких понять когнітивної лінгвістики, модальної та інтенціональної логік та ін.

Завдання курсу:

1. Визначити предмет і об'єкт вивчення ФМ і його елементарного розділу – філософських проблем мовознавства, відмежувати останні від таких філософських напрямків та аспектів дослідження, як «лінгвістична філософія», «філософія мовознавства», «методологія лінгвістики» тощо.
2. Познайомити слухачів із сформованим у кінці ХХ ст. парадигмальним розумінням ФМ.
3. Розглянути розвиток світових лінгвофілософських ідей крізь призму понять парадигмального розуміння сутності ФМ.
4. Показати специфіку мови в аспекті її розгляду у різних напрямках філософії.
5. Розглянути низку проблем онтології мови у зв'язках із розвитком світових ідей ФМ.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати:

- зміст поняття "філософія мови", "філософські проблеми мовознавства", співвідношення цих понять з близькими поняттями "лінгвістична філософія", "філософія лінгвістики", "методологія лінгвістики";
- історію формування і розвитку лінгвофілософських ідей на різних етапах розвитку філософії і лінгвістики;
- сутність парадигмального підходу до філософії мови: семантичну, синтаксичну і прагматичну складові філософії мови;
- раціоналістичні й нераціоналістичні підходи до сутності й природи людської мови;
- найважливіші лінгвофілософські концепції ХІХ–ХХ століть: В.фон Гумбольдта, О.О.Потебні, Ч.С.Пірса, Ф.де Соссюра, теорію лінгвістичної відносності Е.Сепіра і Б.Л.Уорфа, теорії Л.Вайсгербера, М.Гайдеггера, О.Ф.Лосева та ін.

вміти:

- розрізняти поняття "філософія мови", "філософські проблеми мовознавства" від близьких понять "лінгвістична філософія", "філософія лінгвістики" та ін.
- визначати приналежність концепцій відомих філософів мови до конкретних напрямків лінгвофілософської думки;
- аналізувати концепції сутності й природи мови сучасних лінгвофілософів;
- застосовувати знання про сутність і природу мови в своїх конкретних наукових дослідженнях.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Концепції сутності мови в лінгвофілософському аспекті.

Тема 1. Філософські питання мовознавства як напрямку філософії мови.

Основна література курсу.

Рекомендована література:

Бацевич Ф. Філософія мови. Історія лінгвофілософських ідей: Підручник. – К., 2008;
Дротянко Л. Філософські проблеми мовознавства: Посібник. – К., 2002.

Тема 2. Методологічні засади сучасної філософії мови.

Рекомендована література:

Бацевич Ф. Філософія мови. Історія лінгвофілософських ідей: Підручник. – К., 2008.
Дротянко Л. Філософські проблеми мовознавства: Посібник. – К., 2002.
Степанов Ю.С. В трехмерном пространстве языка. Семиотические проблемы лингвистики, философии, искусства. – М., 1985.

Тема 3. Сутнісні (онтологічні) властивості мови як лінгвофілософська проблема. Біологічні концепції мови.

Рекомендована література:

Бацевич Ф. Філософія мови. Історія лінгвофілософських ідей: Підручник. – К., 2008.
Дротянко Л. Філософські проблеми мовознавства: Посібник. – К., 2002.
Матурана У.Р., Варела Ф.Х. Древо познания. – М., 2001.
Кравченко А.В. Знак, значение, знание. Очерк когнитивной философии языка. – Иркутск, 2001.

Тема 4. Соціальні концепції мови.

Знакова природа мови як соціального явища.

Рекомендована література:

Бацевич Ф. Філософія мови. Історія лінгвофілософських ідей: Підручник. – К., 2008.
Соссюр Ф. де. Курс загальної лінгвістики. – К., 1998.

Тема 5.

Гносеологічні концепції мови.

Сутність і природа мови в концепції С.Пінкера.

Рекомендована література:

Бацевич Ф. Філософія мови. Історія лінгвофілософських ідей: Підручник. – К., 2008.

Пінкер С. Язык как инстинкт.– М., 2004.

Постовалова В.И. Наука о языке в свете идеала цельного знания // Язык и наука конца XX века. – М., 1995.

Тема 6. Людське буття, мислення і мова.

Лінгвофілософська концепція В. фон Гумбольдта.

Рекомендована література:

Бацевич Ф. Філософія мови. Історія лінгвофілософських ідей: Підручник. – К., 2008.

Гумбольдт В. фон. Избранные труды по языкознанию. – М., 1984.

Тема 7. В. фон Гумбольдт про походження мови.

Антиномії мови в концепції В. фон Гумбольдта.

Рекомендована література:

Бацевич Ф. Філософія мови. Історія лінгвофілософських ідей: Підручник. – К., 2008.

Гумбольдт В. фон. Избранные труды по языкознанию. – М., 1984.

Змістовий модуль 2. Природа мови в лінгвофілософських дослідженнях різних шкіл та напрямів.

Тема 8. Сутність людської мови в концепції О.О.Потебні.

Процеси породження і сприйняття мовлення.

Рекомендована література:

Бацевич Ф. Філософія мови. Історія лінгвофілософських ідей: Підручник. – К., 2008.

Потебня О. Мысль и язык. – К., 1993.

Тема 9. Сутність і організація мовної системи в межах американського і європейського структуралізму.

Рекомендована література:

Бацевич Ф. Філософія мови. Історія лінгвофілософських ідей: Підручник. – К., 2008.

Кочерган М.П.. Загальне мовознавство. – К., 2008.

Тема 10. Сутність і природа мови в концепціях учених Копенгагенського і Празького наукового осередку.

Рекомендована література:

Бацевич Ф. Філософія мови. Історія лінгвофілософських ідей: Підручник. – К., 2008.
Кочерган М.П. Загальне мовознавство. – К., 2008.

Тема 11. Лінгвофілософська концепція Н.Хомського.
Теорія вроджених структур.

Рекомендована література:

Бацевич Ф. Філософія мови. Історія лінгвофілософських ідей: Підручник. – К., 2008.
Дротянюк Л. Філософські проблеми мовознавства: Посібник. – К., 2002.
Хомський Н. Роздуми про мову. – Львів, 2000.

Тема 12. Феноменологічний і герменевтичний підхід до розуміння сутності й природи мови.

Рекомендована література:

Бацевич Ф. Філософія мови. Історія лінгвофілософських ідей: Підручник. – К., 2008.
Дротянюк Л. Філософські проблеми мовознавства: Посібник. – К., 2002.

Тема 13. Лінгвофілософські концепції М.Гайдеггера і Г.-Г. Гадамера.

Рекомендована література:

Бацевич Ф. Філософія мови. Історія лінгвофілософських ідей: Підручник. – К., 2008.
Дротянюк Л. Філософські проблеми мовознавства: Посібник. – К., 2002.

Тема 14. Історія розвитку лінгвофілософських ідей в Україні.
Сучасні напрями розвитку лінгвофілософії в Україні.

Рекомендована література:

Бацевич Ф. Філософія мови. Історія лінгвофілософських ідей: Підручник. – К., 2008.
Бацевич Ф.С. Філософія мови в Україні // Українська філологія: Досягнення і перспективи. – Львів, 1995. – С. 71-75.
Філософія мови: в границях и вне границ. – Вып. 1. – Харьков, 1993.

Тема 15. Тенденції розвитку світових лінгвофілософських ідей.
Підсумки курсу.

Рекомендована література:

Бацевич Ф. Філософія мови. Історія лінгвофілософських ідей: Підручник. – К., 2008.
Дротянюк Л. Філософські проблеми мовознавства: Посібник. – К., 2002.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин
-------------------------------	-----------------

1	Денна форма навчання					с.р. 7
	Усього 2	у тому числі				
		л 3	п 4	лаб 5	інд 6	
Модуль 1						
Змістовий модуль 1. Концепції сутності мови в лінгвофілософському аспекті.						
Тема 1. Філософські питання мовознавства як напряму філософії мови. Основна література курсу.	6	2				4
Тема 2. Методологічні засади сучасної філософії мови.	6	2				4
Тема 3. Сутнісні (онтологічні) властивості мови як лінгвофілософська проблема. Біологічні концепції мови.	6	2				4
Тема 4. Соціальні концепції мови. Знакова природа мови як соціального явища.	6	2				4
Тема 5. Гносеологічні концепції мови. Сутність і природа мови в концепції С.Пінкера.	6	2				4
Тема 6. Людське буття, мислення і мова. Лінгвофілософська концепція В. фон Гумбольдта.	6	2				4
Тема 7. В. фон Гумбольдт про походження мови. Антиномії мови в концепції В. фон Гумбольдта.	6	2				4
Разом за зм. модулем 1	42	14				28
Модуль 2						
Змістовий модуль 2. Природа мови в лінгвофілософських дослідженнях різних шкіл та напрямів.						
Тема 8 Сутність людської мови в концепції О.О.Потебні. Процеси породження і сприйняття мовлення.	6	2				4
Тема 9. Сутність і організація мовної системи в межах американського і європейського структуралізму.	6	2				4
Тема 10. Сутність і природа мови в концепціях учених Копенгагенського і Празького наукового осередку.	6	2				4
Тема 11. Лінгвофілософська концепція Н.Хомського. Теорія вроджених структур.	6	2				4
Тема 12. Феноменологічний і герменевтичний підхід до розуміння сутності й природи мови.	6	2				4
Тема 13. Лінгвофілософські концепції М.Гайдеггера і Г.-Г. Гадамера.	6	2				4
Тема 14. Історія розвитку лінгвофілософських ідей в Україні. Сучасні напрями розвитку лінгвофілософії в Україні.	6	2				4

Тема 15. Тенденції розвитку світових лінгвофілософських ідей. Підсумки курсу.	6	2				4
Разом за зм. модулем 2	48	16				32
Усього годин	90	30				60

5. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	До теми 1. Опрацювання відповідних параграфів підручників з рекомендованої основної літератури, конспекту лекції.	4
2	До теми 2. Опрацювання відповідних параграфів підручників з рекомендованої основної літератури, конспекту лекції.	4
3	До теми 3. Підготовка розгорнутого повідомлення про біологічні концепції мови.	4
4	До теми 4. Підготовка розгорнутого повідомлення про соціальні концепції мови.	4
5	До теми 5. Опрацювання відповідних параграфів підручників з рекомендованої основної літератури, конспекту лекції.	4
6	До теми 6. Ознайомлення з працею В. фон Гумбольдта «О различии строения человеческих языков и его влияния на духовное развитие человечества» // Гумбольдт В фон. Избранные труды по языкознанию. – М., 1984. – С. 37-300.	4
7	До теми 7. Підготовка до контрольного тестування.	4
8	До теми 8. Ознайомлення з працею О.Потебні «Мысль и язык». – К., 1993.	4
9	До теми 9. Підготовка реферату з проблем філософії мови (за вибором студента).	4
10	До теми 10. Підготовка розгорнутого повідомлення про погляди учених Празького наукового осередку на природу мови.	4
11	До теми 11. Ознайомлення з працею Н.Хомського «Роздуми про мову». – Львів, 2000.	4
12	До теми 12. Підготовка реферату з проблем філософії мови (за вибором студента).	4
13	До теми 13. Підготовка реферату з проблем філософії мови (за вибором студента).	4
14	До теми 14. Підготовка до контрольного тестування.	4
15	До теми 15. Підготовка до заліку.	4
	Разом	60

6. Методи навчання

За типом пізнавальної діяльності: пояснювально-ілюстративний, проблемного викладу, частково-пошуковий (евристичний), дослідницький методи.

За дидактичними завданнями: словесні – лекція, евристична бесіда, навчальна дискусія; наочні – ілюстрація, демонстрація; практичні – робота з текстом, реферати.

7. Методи контролю

Поточний контроль: модулі (письмове опитування), оцінювання самостійної роботи студентів (підготовка реферату).

Підсумковий контроль: залік (тестування та усне опитування).

8. Розподіл балів, які отримують студенти

Оцінювання роботи студента здійснюється за схемою:

1. Максимальна оцінка, яку може отримати студент, – 100 балів, з них 50 – за роботу протягом семестру, 50 – за знання, продемонстровані на заліку.
2. Робота студента протягом семестру оцінюється за показниками:
 - а) модулі (поточне письмове опитування) – 30 балів (по 15 балів за змістовий модуль);
 - б) самостійна робота (підготовка реферату) – 20 балів.
3. Підсумковий контроль проводиться в комбінованій (усній і письмовій) формі. Студент повинен письмово виконати тестове завдання, яке оцінюється 30 балами, а також відповісти на 2 теоретичні питання, кожне з яких оцінюється 10 балами.

Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне тестування		Самостійна робота	Підсумковий тест та усне опитування (залік)	Сума
Змістовий модуль 1	Змістовий модуль 2			
Т.1-Т.7	Т.8-Т.15	20	30+20	100
15	15			

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
81-89	B	добре	
71-80	C		
61-70	D	задовільно	
51-60	E		
21-50	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-20	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

9. Методичне забезпечення

1. Робоча програма навчальної дисципліни.
2. Матеріали для самостійної роботи студентів.
3. Комплект завдань для модульних контрольних робіт (тестові завдання).

10. Рекомендована література**Базова**

1. Бацевич Ф.С. Філософія мови. Історія лінгвофілософських ідей: Підручник. – К.: Академія, 2008. – 356 с.
2. Витгенштейн Л. Философские работы. Ч.1. – М.: Гнозис, 1994. – 456 с.
3. Гумбольдт В. фон. Избранные труды по языкознанию. – М., 1984.
4. Дегутис А. Язык, мышление и действительность (Очерк теории значения в аналитической философии). – Вильнюс, 1984.
5. Дротянко Л.Г. Філософські проблеми мовознавства: Посібник. – К., 2002. – 161 с.
6. Кочерган М.П.. Загальне мовознавство. – К., 2008.
7. Кравченко А.В. Знак, значение, знание. Очерк когнитивной философии языка. – Иркутск, 2001. – 261 с.
8. Попович М.В. Философские вопросы семантики. – К., 1975. – 236 с.
9. Руденко Д.И. Имя в парадигмах «философии языка». – Харьков: Основа, 1990.– 300 с.

10. Степанов Ю.С. В трехмерном пространстве языка. Семиотические проблемы лингвистики, философии, искусства. – М.: Наука, 1985. – 364 с.
11. Философия языка: в границах и вне границ. – Вып. 1. – Харьков, 1993. – 186 с.
12. Философия языка: в границах и вне границ. – Вып. 2. – Харьков, 1994. – 175 с.
13. Філософські питання мовознавства. – К., 1972. – 269 с.

Допоміжна

1. Александрова О.В. Некоторые вопросы логики, методологии и философии языка // Вопросы языкознания. – 1985. – № 6. – С. 70-76.
2. Альбрехт Э. Критика современной лингвистической философии. – М.: Прогресс, 1977.
3. Аналитическая философия. Избранные тексты / Отв. ред. А.Ф.Грязнов. – М.: Изд-во МГУ, 1993. – С.11-50; 100-105.
4. Античные теории языка и стиля. – М.-Л.; 1997.
5. Арутюнова Н.Д. Лингвистическая философия // Лингвистический энциклопедический словарь. – М.: Сов. Энциклопедия, 1990. – С.269-270.
6. Бацевич Ф.С. Філософія мови в Україні // Українська філологія: Досягнення і перспективи. – Львів, 1995. – С. 71-75.
7. Васильев С.А. Синтез смысла при создании и понимании текста. – К., 1988. – 187 с.
8. Вяткина Н.Б. Смысл и онтология в логике. – К., 1991. – 156 с.
9. Горский В.С. Философские идеи в культуре Киевской Руси XI – начала XII вв. – К.: Наукова думка, 1988.
10. Горський В.С. Історія української філософії: Курс лекцій. – К.: Наукова думка, 1996. – С.25-43.
11. Грязнов А.Ф. Язык и деятельность. Критический анализ витгенштейнианства. – М., 1991.
12. Історія філософії на Україні: в 3-х томах. – Т.1. – К.: Наукова думка, 1987.
13. Кашуба М.В. Антропоцентризм філософії Григорія Сковороди // Проблема людини в українській філософії ХУІ – ХУІІІ ст. – Львів: Логос, 1998. – С. 174-231.
14. Ковтун Л.С. Языкознание у восточных славян в XI-XV вв. // История лингвистических учений. Позднее Средневековье. – СПб., 1991. – С.182-207.
15. Колесов В.В. Мир человека в слове Древней Руси. – Л.: Изд-во ЛГУ, 1986. – 487 с.
16. Колесов В.В. Развитие лингвистических идей у восточных славян эпохи средневековья // История лингвистических учений. Позднее Средневековье. – СПб., 1991. – С. 208-254.
17. Кубрякова Е.С. Эволюция лингвистических идей во второй половине XX века // Язык и наука конца XX века. – М.: РАН, 1995. – С. 206-227.
18. Логика и проблемы рациональности. – К., 1993.

19. Лосев А.Ф. Философия имени // А.Ф.Лосев. Бытие. Имя. Космос. – М.:Наука, 1993.– С. 24-243.
20. Матурана У. Биология познания // Язык и интеллект. – М., 1996. – С. 95-142.
21. Матурана У.Р., Варела Ф.Х. Древо познания. – М., 2001. – 456 с.
22. Методологические основы новых направлений в мировом языкознании. – К., 1992. – 378с.
23. Нічик В.М. Філософія в Києво-Могилянській академії: Стефан Калиновський // Філософська думка. – 1969. – №3. – С. 89-102.
24. Новое в зарубежной лингвистике. – Вып. 16 (1986), 17 (1986), 18 (1988), 23 (1989). – М.: Прогресс.
25. Павиленис Р.И. Понимание речи и философия языка // Новое в зарубежной лингвистике. – Вып. 17. – М.: Прогресс, 1986. – С. 380-388.
26. Паславський І.В. З історії розвитку філософських ідей на Україні в кінці XVI – першій третині XVII ст. – К.: Наукова думка, 1984.
27. Паславський І.В. Розвиток логічних ідей у вітчизняній філософії другої половини ХУ ст. // Філософська думка. – 1986. – № 6.
28. Петров В.В. Философия, семантика, прагматика // Новое в зарубежной лингвистике. – Вып. 16. – М.: Прогресс, 1985. – С. 471-476.
29. Петров М.К. Роль языка в становлении и развитии философии // Историко-философский ежегодник '91. –М.: Наука, 1991.
30. Пинкер С. Язык как инстинкт. – М., 2004. – 456 с.
31. Поляков И.П. Парадигмы в философии языка: семантический анализ // Концептуализация и смысл. –Новосибирск: Наука, 1989. – С.91-128.
32. Попович М.В. О философском анализе языка науки. – К., 1966. – 306 с.
33. Потебня А.А. Мысль и язык. – К.: Синто, 1993. – С. 79-98.
34. Постовалова В.И. Наука о языке в свете идеала цельного знания // Язык и наука конца XX века. –М.: РАН, 1995. – С. 342-346; 403-413.
35. Потебня А.А. Из записок по русской грамматике. – Т.1-2. – М., 1958. – С. 13-20; 45-55; 67-70; 71-128.
36. Потебня А.А. Из лекций по теории словесности. – Харьков, 1930. – С. 108-114.
37. Потебня А.А. Психология поэтического и прозаического мышления // А.А.Потебня. Слово и миф. – М.: Прогресс, 1989. – С.203; 205-206; 209-227; 228-239.
38. Рассел Б. Человеческое познание, его сфера и границы. – К.: «Ника-Центр», 1997. – С. 68-174.
39. Рациональность и семиотика дискурса. – К., 1994.
40. Рогович М.Д., Нічик В.М. Філософська думка в Києво-Могилянській академії: Мануйло Козачинський // Філософська думка. –1969. –№1. –С.98-114.
41. Руденко Д. Філософія Г.Сковороди: мерехтіння символу // Збірник Харківського історико-філологічного товариства. Нова серія. Т. 1. –Харків, 1993.

42. Руденко Д.И. Лингвофилософские парадигмы: границы языка и границы культуры // Философия языка: в границах и вне границ. Вып.1. – Харьков: Око, 1993. – С. 101-173.
43. Руденко Д.И., Сватко Ю.И. Философия имени: в поисках новых пространств. – Харьков, 1993. – 104 с.
44. Семантика модальных и интенциональных логик. – М.: Прогресс, 1981.– 198с.
45. Сковорода Г.С. Повне зібрання творів: У 2-х т. – К., 1973.
46. Соссюр Ф. де. Курс загальної лінгвістики. – К., 1998.
47. Хомский Н. Аспекты теории синтаксиса. – М., 1972. – 236 с.
48. Хомский Н. Язык и мышление. – М., 1972. – 358 с.
49. Хомський Н. Роздуми про мову. – Львів, 2000. – 32 с.

11. Інформаційні ресурси

1. Електронні ресурси НБУВ <http://www.irbis-nbuv.gov.ua/>
2. Лінгвістичний портал MOVA.info <http://www.mova.info/>
3. Український лінгвістичний портал <https://www.ulif.org.ua/>

Тематика рефератів

1. Функції, які виконує мова в суспільстві.
2. Сутність лінгвофілософської концепції У.Матурани і Ф.Варелли.
3. Лінгвофілософська концепція Н.Хомського.
4. Мова і семіотика.
5. Співвідношення понять „значення” і „смысл” у сучасній лінгвістиці.
6. Сутність і природа мови в концепції О.О.Потебні.
7. О.О.Потебня про зв'язок мови і мислення, породження і сприйняття мовлення.
8. Сутність герменевтичного підходу до мови.
9. Сутність феноменологічного підходу до мови.
10. Проблеми семантики, семіотики та філософії мови в працях українських філософів.
11. Лінгвофілософська концепція Д.І.Руденка.
12. Проблеми значення і смислу в працях українських філософів.
13. Лінгвофілософські проблеми дискурсу в працях українських філософів.
14. Проблеми філософії мови на сторінках видання «Філософія язика: в границах и вне границ».

Питання до заліку

1. Що таке «філософія мови» та її взаємозв'язки із загальним мовознавством?
2. Обґрунтуйте наявність основних функцій мови в суспільстві.
3. Основні етапи розвитку лінгвофілософських ідей в Європі.
4. Елементи теорії референції в концепції Платона.
5. Ідеї номіналізму і реалізму в Середньовіччі.
6. Вплив ідей неоплатонізму на розвиток лінгвофілософії в Україні.
7. «Три символічні світи» в концепції Г.С.Сковороди.
8. Ідеї сутності та походження мови учених Харківської лінгвістичної школи.
9. Основні положення лінгвофілософської концепції О.О.Потебні.
10. У чому сутність божественно-людської теорії мови О.О.Потебні?
11. О.О.Потебня про породження мовлення.
12. Лінгвофілософська концепція В. фон Гумбольдта.
13. В. фон Гумбольдт про зв'язки мови і мислення.
14. Мова як проміжний світ у концепції В. фон. Гумбольдта.
15. У. Матурана і Ф. Варелла про сутність і походження мови.
16. Ф. де Соссюр про сутність мови.
17. Знакова теорія мови Ф. де Соссюра.
18. Особливості розуміння сутності мовного знака в концепції Ч.С.Піrsa.
19. Знакова теорія мови Ч. Морріса.
20. Лінгвосеміотичні концепції сутності мови на сучасному етапі розвитку.
21. Концепція «вроджених ідей» Н. Хомського.
22. Лінгвофілософські засади генеративної граматики Н. Хомського.
23. Концепція «мови як інстинкту» С. Пінкера.
24. Сучасні лінгвофілософські концепції в Україні.
25. Основні ідеї лінгвофілософії, що висвітлюються у виданні «Філософія мови: в межах і поза межами».
26. Співвідношення понять «значення» і «смысл» в сучасній лінгвофілософії.
27. Феноменологічне розуміння мови.
28. Сутність герменевтичного підходу до мови.